

Súd: Okresný súd Nitra
Spisová značka: 9C/266/2013
Identifikačné číslo súdneho spisu: 4113209378
Dátum vydania rozhodnutia: 17. 06. 2014
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: Mgr. Janka Benkovičová
ECLI: ECLI:SK:OSNR:2014:4113209378.6

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Nitra sudkyňou Mgr. Janou Benkovičovou v právnej veci navrhovateľa: EOS KSI Slovensko, s.r.o., IČO: 35724803, Pajštúnska 5, 85102 Bratislava, zast. TOMÁŠ KUŠNÍR, s.r.o., Pajštúnska 5, 85102, Bratislava, proti odporcom: 1/ G. C., nar. XX.XX.XXXX, bytom U. XX, XXXXX, 2/ I. C., nar. XX.XX.XXXX, bytom U. 99, XXXXX, 3. T. C., nar. XX.XX.XXXX, bytom U. XXX, XXXXX, U., za účasti vedľajšieho účastníka na strane odporcov Združenie na ochranu spotrebiteľa HOOS, so sídlom Námestie Legionárov 5, 08001, Prešov, zast. JUDr. Ambróz Motyka, advokát, Nám. SNP 7, 09101, Stropkov, o zaplatenie sumy 14.307,93 eur s prísl., takto

rozhodol:

Odporcovia v 1., v 2. a v 3. rade sú povinní zaplatiť navrhovateľovi sumu 7.286,72 € s úrokmi z omeškania vo výške 8,75 % od 12.9.2012 do zaplatenia, ktorú sumu súd povoľuje odporcom v 1., v 2. a v 3. rade splácať v mesačných splátkach po 100,- € počnúc prvou splátkou v mesiaci nasledujúcom po právoplatnosti tohto rozsudku, pod stratou výhody splátok s tým, že plnením jedného z odporcov zaniká v rozsahu tohto plnenia povinnosť ostatných odporcov.

Vo zvyšku súd návrh zamietá.

Žiadny z účastníkov nemá právo na náhradu trov konania.

odôvodnenie:

Navrhovateľ sa návrhom zo dňa 21.3.2013 domáhal, aby súd zaviazal odporcov v 1. až v 3. rade k zaplateniu sumy 14.307,93 € s úrokom z omeškania 8,75 % ročne zo sumy 13.019,25 € od 12.9.2012 do zaplatenia z titulu neuhradeného úveru poskytnutého Slovenskou sporiteľňou a.s., ktorá na neho postúpila pohľadávku, pričom úver bol poskytnutý odporcom v 1. a v 2. rade dňa 22.11.2004 zmluvou č. 232788036 o úvere podľa Obchodného zákonníka a nakoľko odporcovia neplnili splátky v termínoch, postupca odstúpil od zmluvy a vyzval ich na úhradu dlžnej sumy, pričom ku dňu postúpenia pohľadávky predstavovala pohľadávka sumu 14.683,93 €, ktorá pozostávala z istiny vo výške 13.395,25 €, z úroku z omeškania vo výške 1.288,68 € a navrhovateľ požaduje úrok z omeškania počnúc dňom 12.9.2012, t.j. dňom nasledujúcim po dni účinnosti postúpenia pohľadávky respektíve po dni riadnej splatnosti úveru a pokiaľ jeho splatnosť nenastala, tak požaduje úrok z omeškania po dni doručenia oznámenia o vyhlásení mimoriadnej splatnosti úveru. Ďalej v návrhu uviedol, že odporcovia uhradili sumy vo výške 50,- € a to 9.2.2010, 60,- € dňa 5.7.2010, 3.8.2010, 4.9.2010, 4.10.2010, 66,- € dňa 13.11.2010 a 19.10.2011 sumu 20,- €, pričom ku dňu podania návrhu pozostáva pohľadávka z neuhradenej istiny vo výške 13.019,25 € čo je rozdiel medzi istinou úveru a súčtom všetkých mesačných platieb započítaných na istinu a z úroku z omeškania vo výške 1.288,68 €, čo je rozdiel medzi postúpenými úrokmi z omeškania a platbami započítanými na tieto úroky.

Právny zástupca navrhovateľa uviedol, že úver bol poskytnutý odporcom v 1. a v 2. rade, pohľadávka zo strany veriteľa Slovenskej sporiteľne, ktorá pohľadávku postúpila na navrhovateľa, túto nezosplatnila, pričom splatnosť úveru bola dňa 20.11.2014 a až navrhovateľ ju zosplatnil dňom 21.8.2012. Poukázal na dohodu o uznaní záväzku zo strany odporcov v 1. a v 2. rade. Ďalej uviedol, že úrok z omeškania zaslaný v špecifikácii je vyjadrený vo výške 304,55 € i keď správne mala byť uvedená suma 1.288,68 €, ktorý by však vychádzal z úrokovej sadzby 26,40 %, ale pri úrokovej sadzbe úrokov z omeškania podľa Občianskeho zákonníka by tieto úroky z omeškania boli vo výške 304,55 €, ktorá suma je rozdielom vyčíslených úrokov z omeškania vo výške 809,46 € po odpočítaní úhrad odporcov, ktoré boli započítané na úroky z omeškania vo výške 504,91 €. Úhrady odporcov započítal navrhovateľ najskôr na úroky z omeškania v zmysle zmluvy o splátkovom úvere, pričom posledné splátky boli dňa 25.7.2006, pre právny vzťah platila 4-ročná premlčacia doba i keď rozhodovanie súdov vychádzajú z 3-ročnej premlčacej doby a preto splátky od roku 2010 do roku 2014 nemohli byť premlčané, pretože ich splatnosť ešte ani nenastala, nakoľko ešte v júli 2007 uhradili splátky a preto nemohli byť premlčané ani splátky pred rokom 2010, avšak ak by súd vychádzal z 3-ročnej premlčacej doby tak by bolo nepremľaných 56 splátok, teda za dobu od 1.4.2010 do novembra 2014 po 130,12 €, čo predstavuje spolu sumu 7.286,72 €. Vyjadril sa, že pri riadnom splácaní by odporcovia uhradili celkove sumu 15.614,42 €. (120 mesiacov x 3.920,- Sk) a zároveň bol dojednaný poplatok za správu úveru vo výške 50,- Sk mesačne, čo by za celú dobu viazanosti predstavovalo sumu 199,16 €, istina by predstavovala sumu 13.119,25 €, pričom odporcovia uhradili sumu 2.582,80 €, z ktorej si predchodca započítal na istinu sumu 2.137,89 € a na úrok z omeškania sumu 444,91 €. Vyjadril sa, že suma úveru bola vo výške 9.958,18 € a suma 158,65 € sú poplatky, ktoré mali byť uhradené ku dňu 4.11.2009 za správu úverového účtu, ktoré činili mesačne 50,- Sk, ktoré sa navýšili aj z dôvodu započítania upomienok, pričom výšku poplatku mohol podľa Obchodných podmienok predchodca jednostranne meniť a suma 5.416,31 € sú zmluvné úroky ku dňu 4.11.2009, od ktorej sa má odpočítať suma 2.137,89 €, čo sú započítané úhrady odporcov na istinu, pričom na úroky z omeškania bola započítaná suma 444,91 €. Nesúhlasil s argumentáciou vedľajšieho účastníka, že banka mohla postúpiť len zosplatnenú pohľadávku a poukázal na rozhodnutia ďalších súdov, pričom navrhovateľ zasielal zosplatnenie úveru na adresu uvedenú v zmluve. V prípade úspechu žiadal priznať náhradu trov konania, avšak vedľajšiemu účastníkovi žiadal trovy konania nepriznať s poukazom na rozhodnutie NS SR 6NCbo/5/2013, ktorý sa vyjadril, že v hromadných veciach ide o totožné vyjadrenia vedľajšieho účastníka a nejde o účelne vynaložené trovy.

Odporca v 1. rade žiadal, aby mu súd povolil dlh splácať v splátkach po 50,- €. Vyjadril sa, že v roku 2010 zmenili adresu do Levíc a v roku 2014 do obce Hostovce, ktorú zmenu adresy Slovenskej sporiteľni neoznámili, zrejme im bolo oznámené zosplatnenie úveru, avšak došlo k navyšovaniu splátok s čím nesúhlasili a navrhovali splátky 1.000,- Sk s čím nesúhlasila banka. Vyjadril sa, že podpísal dohodu o uznaní záväzku a podľa premlčania by sa to malo po nejakých rokoch zrušiť, prečítal si obsah dohody a čo uviedol vedľajší účastník a teda za tie roky, ktoré ubehli by to malo byť premlčané, nepopieral poskytnutie úveru, ktorý je však ochotný splácať maximálne do 50,- € mesačne.

Odporkyňa v 2. rade žiadala povoliť dlh splácať v splátkach, uznala pohľadávku navrhovateľa, pričom uviedla, že jej dôchodok činí len 270,- €, trpí cukrovkou s čím má výdavky na lieky.

Odporca v 3. rade uviedol, že nemá z čoho dlh splácať, je nezamestnaný a vystupoval iba ako ručiteľ pôžičky. Nespochybňoval žalovanú sumu.

Právny zástupca vedľajšieho účastníka sa na pojednávanie nedostavil, predvolanie mal doručené, neúčast' ospravedlnil a preto súd podľa § 101 ods. 2 OSP pojednával v jeho neprítomnosti.

Súd okrem výsluchu účastníkov konania doplnil dokazovanie oboznámením sa so zmluvou o splátkovom úvere, so všeobecnými obchodnými podmienkami, s dohodou o uzavretí splátkového kalendára, so zmluvou o postúpení pohľadávok, z prílohy č. 1 k zmluve o postúpení, s oznámením o postúpení pohľadávok, s pokusmi o zmiar, s prehľadom transakcií a dospel k tomuto skutkovému a právnomu záveru:

Predchodca navrhovateľa Slovenská sporiteľňa, a.s. poskytla odporcom v 1. a v 2. rade zmluvou o splátkovom úvere č. 0232788036 zo dňa 22.11.2004 úver vo výške 300.000,- Sk, ktorý sa odporcovia zaviazali splácať v mesačných splátkach po 3.920,- Sk pri úrokovej sadzbe 9,30 % s počiatkom splácania prvej splátky od 20.12.2004 a konečnou splatnosťou dňa 20.11.2014, s periodicitou splátok k 20- temu dňu v mesiaci, pričom odporca v 3. rade vystupoval ako ručiteľ tohto úveru na základe dohody o ručení

zo dňa 22.11.2004. Dohodou o uzavretí splátkového kalendára a uznání záväzku zo dňa 16.6.2010 odporcovia v 1. a v 2. rade uznali pohľadávku navrhovateľa vo výške 13.345,25 €. Zmluvou o postúpení pohľadávok č. 1105/2009/CE Slovenská sporiteľňa a.s. postúpila pohľadávku na navrhovateľa dňa 4.11.2009. Predmetnú pohľadávku predchodca navrhovateľa nezosplatnil a v prílohe č. 1 v zmluve o postúpení pohľadávok uviedol dátum poslednej úhrady dňa 12.3.2009. Podľa návrhu navrhovateľa odporcovia uhradili v roku 2010 úhrady 1 krát 50,- € dňa 9.2.2010, 4 x 60,- € dňa 5.7.2010, 3.8.2010, 4.9.2010, 4.10.2010, 66,- € dňa 13.11.2010 a 20,- € dňa 19.10.2011. Navrhovateľ v pokuse o zmier zo dňa 21.8.2012 oznamoval odporcom, že uvedeným dňom bola vyhlásená mimoriadna splatnosť poskytnutého úveru, ktorá skutočnosť im bola oznámená, vedľajší účastník ako aj odporca v 1. rade sa pripojili k námietke premlčania vedľajšieho účastníka. Navrhovateľ špecifikoval pohľadávku, ktorá mala predstavovať vyčíslený úrok z omeškania v sume 304,55 €, ktorá suma predstavuje rozdiel položiek zaúčtovanej pohľadávky za úroky z omeškania a odúčtovanú pohľadávku za úroky z omeškania za rok 2005 až 4.11.2009, pričom úroky z omeškania vyčísliť za každý mesiac uvedeného obdobia ako rozdiel medzi neuhradenou mesačnou splátkou pri percentuálnej úrokovej sadzbe 8-9 % ročne. Istinu vyčísliť vo výške 13.019,25 €, ktorá istina pozostáva z neuhradeného úveru, z poplatkov a zmluvných úrokov za obdobie roku 2004 do 31.1.2005 a po postúpení pohľadávky došlo k úhrade sumy 376,- €, ktorá suma bola započítaná na istinu a preto istina zostala neuhradená vo výške 13.019,25 € (13.395,25 € - 376,- €), ďalej ako úrok z omeškania pri 26,40 % úrokovej sadzbe vo výške 1.288,68 €.

Podľa § 92 ods. 8 z.č. 483/2001 Z.z. o bankách a o zmene a doplnení niektorých zákonov ak je napriek písomnej výzve banky alebo pobočky zahraničnej banky jej klient nepretržite dlhšie ako 90 kalendárnych dní v omeškaní so splnením čo len časti svojho peňažného záväzku voči banke alebo pobočke zahraničnej banky, môže banka alebo pobočka zahraničnej banky svoju pohľadávku zodpovedajúcu tomuto peňažnému záväzku postúpiť písomnou zmluvou inej osobe, a to aj osobe, ktorá nie je bankou (ďalej len „postupník“), aj bez súhlasu klienta. Toto právo banka alebo pobočka zahraničnej banky nemôže uplatniť, ak klient ešte pred postúpením pohľadávky uhradil banke alebo pobočke zahraničnej banky omeškaný peňažný záväzok v celom rozsahu vrátane jeho príslušenstva; to neplatí, ak súčet všetkých omeškaní klienta so splnením čo len časti toho istého peňažného záväzku voči banke alebo pobočke zahraničnej banky presiahol jeden rok. Pri postúpení pohľadávky je banka alebo pobočka zahraničnej banky povinná odovzdať postupníkovi aj dokumentáciu o záväzkovom vzťahu, na ktorého základe vznikla postúpená pohľadávka; banka alebo pobočka zahraničnej banky môže postupníkovi poskytnúť informáciu o jednotlivých iných záväzkových vzťahoch medzi bankou alebo pobočkou zahraničnej banky a klientom len za podmienok a v rozsahu ustanovených týmto zákonom.

Podľa § 3 ods. 1 Občianskeho zákonníka výkon práv a povinností vyplývajúcich z občianskoprávných vzťahov nesmie bez právneho dôvodu zasahovať do práv a oprávnených záujmov iných a nesmie byť v rozpore s dobrými mravmi.

Zákon ustanovuje základné pravidlá a spôsob výkonu subjektívnych práv a povinností. Ide o pravidlá, ktoré vyplývajú zo zásady, že subjektívne práva a povinnosti nemožno vykonávať neobmedzene. Definícia dobrých mravov nie je nikde normatívne upravená. Pojmom dobré mravy možno rozumieť pravidlá morálneho charakteru, aj keď za určitých okolností môžu nadobudnúť povahu právnej normy. Prenikajú celým právnym poriadkom. Ide o ustanovenia zakazujúce výkon taký výkon práv a povinností, ktorý by bol v rozpore s pravidlami demokratickej spoločnosti a jej morálky, s princípmi právneho štátu a občianskej spolupatričnosti. Ak sa tieto zásady premietnu do vzájomného vzťahu subjektov občianskeho práva, ide o elementárnu slušnosť, vzájomné rešpektovanie sa a potrebnú mieru tolerancie a to všetko v spoločensky vhodnej miere a únosnosti. Je nepochybné, že dobré mravy ako normy správania sa musia spĺňať podmienku, že ide o normy, ktoré sú v súlade so zákonom, resp. neodporujú zákonu.

Za dobré mravy preto nikdy nebude možné považovať normy správania a za konanie v súlade s dobrými mravmi nebude možné považovať konania, vrátane uzatvorenia právnych úkonov, ktoré sú v rozpore s akýmkoľvek platným všeobecne záväzným právnym predpisom. Podstata rozporu s dobrými mravmi v záväzkových vzťahoch spočíva práve v nesplnení objektívnej stránky dobrých mravov, t.j. v nerešpektovaní požiadavky vyváženosti, resp. spravodlivého usporiadania príslušných vzťahov.

Podľa § 37 ods. 1 Občianskeho zákonníka právny úkon sa musí urobiť slobodne a vážne, určite a zrozumiteľne; inak je neplatný.

Podľa § 39 neplatný je právny úkon, ktorý svojím obsahom alebo účelom odporuje zákonu alebo ho obchádza alebo sa prieči dobrým mravom.

Podľa § 52 ods. 1 Občianskeho zákonníka (OZ) spotrebiteľskou zmluvou je každá zmluva bez ohľadu na právnu formu, ktorú uzatvára dodávateľ so spotrebiteľom.

Podľa § 52 ods. 2 OZ ustanovenia o spotrebiteľských zmluvách, ako aj všetky iné ustanovenia upravujúce právne vzťahy, ktorých účastníkom je spotrebiteľ, použijú sa vždy, ak je to na prospech zmluvnej strany, ktorá je spotrebiteľom. Odlišné zmluvné dojednania alebo dohody, ktorých obsahom alebo účelom je obchádzanie tohto ustanovenia, sú neplatné. Na všetky právne vzťahy, ktorých účastníkom je spotrebiteľ, sa vždy prednostne použijú ustanovenia Občianskeho zákonníka, aj keď by sa inak mali použiť normy obchodného práva.

Podľa § 52 ods.3 OZ dodávateľ je osoba, ktorá pri uzatváraní a plnení spotrebiteľskej zmluvy koná v rámci predmetu svojej obchodnej alebo inej podnikateľskej činnosti.

Podľa § 52 ods. 4 OZ spotrebiteľ je fyzická osoba, ktorá pri uzatváraní a plnení spotrebiteľskej zmluvy nekoná v rámci predmetu svojej obchodnej činnosti alebo inej podnikateľskej činnosti.

Podľa § 53ods. 1 OZ spotrebiteľské zmluvy nesmú obsahovať ustanovenia, ktoré spôsobujú značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa (ďalej len "neprijateľná podmienka"). To neplatí, ak ide o zmluvné podmienky, ktoré sa týkajú hlavného predmetu plnenia a primeranosti ceny, ak tieto zmluvné podmienky sú vyjadrené určito, jasne a zrozumiteľne alebo ak boli neprijateľné podmienky individuálne dojednané.

Podľa § 53 ods. 2 OZ za individuálne dojednané zmluvné ustanovenia sa nepovažujú také, s ktorými mal spotrebiteľ možnosť oboznámiť sa pred podpisom zmluvy, ak nemohol ovplyvniť ich obsah.

Podľa § 54 ods. 1 OZ zmluvné podmienky upravené spotrebiteľskou zmluvou sa nemôžu odchýliť od tohto zákona v neprospech spotrebiteľa. Spotrebiteľ sa najmä nemôže vopred vzdať svojich práv, ktoré mu tento zákon alebo osobitné predpisy na ochranu spotrebiteľa priznávajú, alebo si inak zhoršiť svoje zmluvné postavenie.

Podľa § 54 ods. 2 OZ v pochybnostiach o obsahu spotrebiteľských zmlúv platí výklad, ktorý je pre spotrebiteľa priaznivejší.

Podľa § 54 ods.3 OZ v pochybnostiach o význame zmluvnej podmienky sa výklad priaznivejší pre spotrebiteľa neuplatní, ak právo na príslušnom orgáne uplatňuje právnická osoba založená alebo zriadená na ochranu spotrebiteľa.

Podľa § 100 ods.1 OZ právo sa premlčí, ak sa nevykonalo v dobe v tomto zákone ustanovenej (§ 101 až 110). Na premlčanie súd prihliadne len na námietku dlžníka. Ak sa dlžník premlčania dovoľá, nemožno premlčané právo veriteľovi priznať.

Podľa § 101 OZ premlčacia doba OZ pokiaľ nie je v ďalších ustanoveniach uvedené inak, premlčacia doba je trojročná a plynie odo dňa, keď sa právo mohlo vykonať po prvý raz.

Podľa § 103 OZ ak bolo dohodnuté plnenie v splátkach, začína plynúť premlčacia doba jednotlivých splátok odo dňa ich zročnosti. Ak sa pre nesplnenie niektorej zo splátok stane zročným celý dlh (§ 565), začne plynúť premlčacia doba odo dňa zročnosti nesplnenej splátky.

Podľa § 517 ods. 2 Občianskeho zákonníka ak ide o omeškanie splnením peňažného dlhu, má veriteľ právo požadovať od dlžníka popri plnení úroky z omeškania, ak nie je podľa tohto zákona povinný platiť poplatok z omeškania; výšku úroku z omeškania a poplatok z omeškania ustanovuje vykonávací predpis.

Podľa § 3 ods. 1 Nariadenia vlády č. 87/1995 Zb. v znení účinnom do 31.01.2013 výška úrokov z omeškania je o 8 percentuálnych bodov vyššia ako základná úroková sadzba Európskej centrálnej banky platná k prvému dňu omeškania s plnením peňažného dlhu.

Podľa § 497 Obchodného zákonníka zmluvou o úvere sa zaväzuje veriteľ, že na požiadanie dlžníka poskytne v jeho prospech peňažné prostriedky do určitej sumy, a dlžník sa zaväzuje poskytnuté peňažné prostriedky vrátiť a zaplatiť úroky.

Vzťah účastníkov treba považovať za vzťah zo zmluvy o spotrebiteľskom úvere a tento úverový vzťah treba posudzovať podľa ustanovení Obchodného zákonníka, keďže úverové vzťahy predstavujú absolútny obchod bez ohľadu na povahu účastníkov, keď právna úprava v Obchodnom zákonníku je vzhľadom na povahu účastníkov doplnená aj úpravou v zákone o spotrebiteľských úveroch. Platná právna úprava v čase uzavretia zmluvy umožňuje vyvodiť právny záver, že zmluva o úvere bola napriek povahe tzv. absolútneho obchodu zmluvou typovou, teda spotrebiteľskou a je preto právne irelevantný právny prameň, podľa ktorého sa príslušná zmluva spravuje. Vychádzajúc z predchádzajúceho, spotrebiteľskou zmluvou je každá zmluva upravená podľa Občianskeho, ale i Obchodného zákonníka, ako aj podľa ktoréhokoľvek iného zákona, vyhovujúca vyššie uvedenej charakteristike, teda, že ide o zmluvu, ktorej charakteristickým znakom je, že sa uzaviera vo viacerých prípadoch a je obvyklé, že spotrebiteľ obsah zmluvy podstatným spôsobom neovplyvňuje, keď súčasne je zřejmé, že zmluvnými stranami je na jednej strane dodávateľ a na druhej strane spotrebiteľ, ktorý nemohol individuálne ovplyvniť obsah dodávateľom vopred pripraveného návrhu na uzavretie zmluvy. I napriek tomu, že následne došlo k postúpeniu pohľadávky, ani dohoda o uzavretí splátkového kalendára a uznaní záväzku uzavretá dňa 16.6.2010 nestráca charakter spotrebiteľskej zmluvy. Vzťah účastníkov konania súd posúdil z hľadiska plynutia premlčacej doby podľa Občianskeho zákonníka, pretože ide o vzťah zo spotrebiteľskej zmluvy. Z obsahu spisu vyplýva, že zmluva o úvere bola uzatvorená podľa ust. § 497 a nasl. Obchodného zákonníka a podľa tohto zákonného ustanovenia je zmluva o úvere absolútnym obchodom. Ide teda o vzťah, ktorý je možný posúdiť podľa Občianskeho zákonníka aj podľa Obchodného zákonníka, pričom v prípade konkurencie právnej úpravy treba podľa názoru odvolacieho súdu použiť prednostne Občiansky zákonník a to najmä z dôvodu, aby sa ochranné opatrenia na ochranu práv spotrebiteľa neobchádzali. Vedľajší účastník v konaní má rovnaké práva a povinnosti ako účastník, ktorý koná však iba sám za seba, svojou činnosťou napíňa vysoké ciele politiky EÚ v oblasti ochrany spotrebiteľov (čl. 169 Zmluvy o fungovaní EÚ, článok 38 Charty základných práv EÚ, príslušné smernice EÚ a rozsudky Súdneho dvora EÚ, vnútroštátna práva úprava, najmä zákon o ochrane spotrebiteľov). Vedľajším účastníkom vznesenú námietku premlčania súd považoval za dôvodne uplatnenú v záujme ochrany práv spotrebiteľov, teda odporcov.

Je potrebné uviesť, že v súčasnej dobe je všeobecne nízka úroveň vzťahu dlžníka- spotrebiteľa k plneniu zmluvného záväzku veriteľa. Apriórne odmietanie právneho inštitútu uznania dlhu (záväzku), ako neprijateľného pre vzťah veriteľa a spotrebiteľa, nie je však namieste a treba ho posudzovať vždy konkrétne. Náš právny poriadok rozlišuje síce dva podobné, ale v jednotlivostiach odlišné právne inštitúty uznania dlhu a uznanie záväzku. Pre občianskoprávne vzťahy platí úprava v § 558 OZ a pre obchodno-záväzkové vzťahy úprava v § 323 ObZ (tu sa používa pojem uznanie záväzku). Samozrejme od účinku uznania dlhu podľa § 558 OZ treba odlišovať účinky takéhoto uznania na beh premlčacej doby. Písomné uznanie dlhu čo do dôvodu i výšky má podľa § 110 ods. 1 OZ za následok, že plynutie pôvodnej premlčacej doby sa preruší a začne plynúť nová premlčacia doba. Uznanie dlhu podľa § 558 OZ je jedným zo zabezpečovacích prostriedkov zabezpečenia práv a povinností (patria tam aj zmluvná pokuta, ručenie, dohoda o zrážkach zo mzdy a z iných príjmov, záložná zmluva, zabezpečovací prevod práva, zabezpečovacie postúpenie pohľadávky, zábezpeka).

Uznanie záväzku podľa § 323 ObZ je tiež jedným z právnych prostriedkov zabezpečenia záväzku (patria tam aj záložné právo, zmluvná pokuta, ručenie, banková záruka). Rovnako pri písomnom uznaní záväzku (§ 323 ObZ) nastávajú účinky prerušenia (pretrhnutia) premlčacej doby spočívajúce v tom, že pôvodná premlčacia doba prestáva plynúť a začína plynúť nová premlčacia doba (§ 407 ObZ).

Pre súkromné právo je charakteristická rovnosť subjektov právnych vzťahov, teda i rovnosť zmluvných strán. Jeho rys je niekedy považovaný priamo za pojmový znak súkromného práva. Preto sa zdá, že každá zvláštna ochrana poskytovaná iba jednému zo subjektov právneho vzťahu je čímsi, čo sa prieči povahe súkromného práva, pretože je nutne spojené s právnym zvýhodnením. Klasické poňatie rovnosti subjektov v súkromnoprávných vzťahoch sa zakladá na rovnosti formálnej. Tá spočíva v tom, že zákon neposkytuje žiadnemu subjektu, či ich skupine právne výhody, ako i v tom, že súkromnosť v právnej sfére nie je žiadna zo strán voči druhej v pozícii nadriadenosti či podriadenosti. Táto formálna rovnosť je proťajškom občianskej rovnosti pred zákonom v demokratických ústavách a spolu s ňou vznikla k prekonaniu stavovských rozdielov predchádzajúcej doby. Formálna rovnosť je rovnosťou nerovných.

Ich nerovnosť vyplýva nielen z prirodzených rozdielov medzi ľuďmi, ale aj z rôznej hospodárskej a spoločenskej pozície právnych subjektov, ktorá podmieňuje ich faktické možnosti, prístup k informáciám a podobne.

Osoby pod zvláštnou ochranou zákona dlho zostali jedinou odchýlkou zo zásady rovnosti. Práve obmedzené možnosti verejnoprávnej ochrany slabších subjektov vedú k tomu, že požiadavka ich ochrany preniká ako aktuálne spoločenská ochrana do práva súkromného. Týka sa to aj jednotlivých inštitútov, ktorých okruh sa sústavne rozširuje, takže ochranu slabšej zmluvnej strany možno dnes považovať ako vývojový trend súkromného práva. Tak súkromné právo dospelo až k potrebe ochrany slabšej strany v bežných spotrebiteľských vzťahov. Pokiaľ ide o vymedzenie slabšej strany, treba vychádzať z toho, čo je pre túto slabšiu stranu charakteristické. Ide teda o fyzickú osobu, ktorá je voči druhej strane záväzkového vzťahu v nevýhode spočívajúcej predovšetkým v nedostatku profesionality, v obmedzujúcej informovanosti, v konaní pod určitým hospodárskym tlakom z dôvodu finančnej nedostatčnosti, v obmedzenom prístupe k právnej pomoci a podobne. Na základe uvedenej charakteristiky tak možno uzavrieť, že v rámci dodávateľsko-spotrebiteľských vzťahov je slabšou zmluvnou stranou jednoznačne spotrebiteľ.

Čo sa týka možnosti ochrany spotrebiteľov, tak okrem ochrany prostredníctvom spotrebiteľského práva, mu možno ochranu poskytnúť aj všeobecnými prostriedkami. Takým je napr. "leasio enormi", či nadmerné poškodenie. Základom dnešného poňatia tohto termínu je skutočnosť, že pri úplatných zmluvách jedna zo strán využíva (resp. zneužíva) pozície tej druhej, aby dosiahla výrazné disproporcie medzi vzájomnými plneniami. Pritom už existencia tejto disproporcie zakladá domnienku, že ide o využitie alebo zneužitie výhodného postavenia. Dohodu o uzavretí splátkového kalendára a uznaní záväzku bolo potrebné hodnotiť aj s prihliadnutím aj z hľadiska ust. § 37 a § 39 OZ, § 3 ods. 1 OZ, podľa ktorého výkon práv a povinností vyplývajúcich z občianskoprávných vzťahov nesmie bez právneho dôvodu zasahovať do práv a oprávnených záujmov iných a nesmie byť v rozpore s dobrými mravmi a tiež podľa ustanovení zákona č. 250/2007 Z.z. o ochrane spotrebiteľov, ktorý vymedzuje nekalé a klamlivé obchodné praktiky. S rozvojom Európskej únie sa čoraz viac zvyšuje aj potenciál vnútorného trhu. Spoločná legislatíva Európskej únie prijala Smernicu o nekalých obchodných praktikách v máji 2005, ktorú členské štáty boli povinné zaviesť do právnej úpravy do decembra 2007. Táto smernica bola prijatá na posilnenie dôvery európskych spotrebiteľov a jej cieľom je ozrejmiť práva spotrebiteľom. Obchodné praktiky označujú činnosti súvisiace s reklamou, predajom alebo dodávkou produktu spotrebiteľovi, vzťahujú sa na akúkoľvek činnosť, opomenutie, spôsob správania, vyjadrenia alebo obchodnú komunikáciu, vrátane reklamy a marketingu, ktorú vykonáva obchodník. Ak ide o nekalé praktiky, znamená to, že podľa konkrétnych kritérií sa tieto činnosti považujú za neprijateľné voči spotrebiteľovi. Podľa § 4 ods. 8 zák. č. 250/2007 Z.z. o ochrane spotrebiteľa, predávajúci nesmie konať v rozpore s dobrými mravmi. Konaním v rozpore s dobrými mravmi sa na účely tohto zákona rozumie najmä konanie, ktoré je v rozpore so vžitými tradíciami a ktoré vykazuje zjavné znaky diskriminácie alebo vybočenia z pravidiel morálky uznávané pri predaji výrobkov a poskytovaní služby alebo môže privodiť ujmu spotrebiteľovi pri nedodržaní dobromyseľnosti, čestnosti, zvyklosti a praxe, využíva najmä omyl, lesť, vyhrážku, výraznú nerovnosť zmluvných strán a porušovanie zmluvnej slobody. Súd dohodu o uznaní záväzku vyhodnotil za nekalú obchodnú praktiku, táto nikdy nevychádza od spotrebiteľa, je predkladaná dlžníkovi bez toho, aby si bol vedomý významu jej obsahu, ide o predbežne formulovanú štandardnú zmluvu a uzavretie tejto dohody privodilo odporcom ujmu, čo je v rozpore s ustanovením § 54 ods. 1 Občianskeho zákonníka.

Porušenie rovnováhy, rakúskym OGH nazývanej aj "ekvivalencie" sa prejavuje najmä ako neprimeranosť konkrétneho dojednania, či celého právneho úkonu. Obvykle táto nerovnováha či neprimeranosť spočíva najmä:- v hrubom nepomere, či už vzájomných plnení zmluvných strán navzájom alebo práv a povinností jednej zmluvnej strany, alebo v tom, že sú podstatným spôsobom prekročené (alebo inak na úkor jednej zo strán prelomené) obvyklé podmienky v danej oblasti vzťahov. Napr. v oblasti pôžičiek a úverov sa za obvyklé podmienky berú podmienky požadované bankami. Definícia dobrých mravov, hoci pre špecifické účely ochrany spotrebiteľa, je súčasťou aj pozitívneho práva.

Na účely ochrany spotrebiteľa bola prijatá v rámci Zákona o ochrane spotrebiteľa č. 250/2007 Z.z. V zmysle § 4 ods. 5. Zákona o ochrane spotrebiteľa: "Konaním v rozpore s dobrými mravmi sa na účely tohto zákona rozumie najmä konanie, ktoré je v rozpore so vžitými tradíciami a ktoré vykazuje zjavné znaky diskriminácie alebo vybočenia z pravidiel morálky uznávanej pri predaji výrobku a poskytovaní služby, alebo môže privodiť ujmu spotrebiteľovi pri nedodržaní dobromyseľnosti, čestnosti, zvyklosti

a praxe, využíva najmä omyl, lesť, vyhrážku, výraznú nerovnosť zmluvných strán a porušovanie zmluvnej slobody." Táto zákonná definícia je zrejme vytvorená na účely ochrany spotrebiteľa, a preto používa aj termíny, ktoré Zákon o ochrane spotrebiteľa definuje. Ako je však zrejme z jej znenia, táto definícia zodpovedá aj všeobecným definičným znakom a charakteristike uvedenej v časti 4.1 a súčasne je viditeľná značná previazanosť a konformnosť tejto definície napr. s vyššie uvádzanou nemeckou judikatúrou v oblasti dobrých mravov. Vzhľadom na množstvo požiadaviek na splnenie takejto definície, bude zrejme v praxi veľmi náročné preukázať rozpornosť s dobrými mravmi subsumáciou konkrétneho konania pod takúto definíciu, ktorá obsahuje subjektívny prvok na strane konajúceho - poškodzujúceho subjektu, a to preukázanie "využitia" omylu, ľsti a pod. Civilnoprávnou sankciou rozporu s dobrými mravmi je: a) skutočnosť, že príslušný právny vzťah nepožíva právnu ochranu v zmysle § 3 Občianskeho zákonníka, b) právny úkon je v zmysle § 39 Občianskeho zákonníka absolútne neplatný.

V danej veci pre rozhodnutie súdu bolo podstatné posúdenie toho, aký právny režim sa na navrhovateľom tvrdený zmluvný vzťah účastníkov vzťahuje, či medzi účastníkmi konania došlo k uzatvoreniu platnej dohody o uzavretí splátkového kalendára a uznaní dlhu a posúdenie vznesenej námietky premlčania.

Navrhovateľ v pokuse o zmier zo dňa 21.8.2012 oznamoval odporcom, že uvedeným dňom bola vyhlásená mimoriadna splatnosť poskytnutého úveru. Dohoda uzatvorení splátkového kalendára a uznaní záväzku, ktorá bola medzi účastníkmi konania uzavretá, je absolútne neplatnou zmluvou, právny vzťah nepožíva právnu ochranu v zmysle § 3 Občianskeho zákonníka, konanie navrhovateľa možno hodnotiť s prihliadnutím na okolnosti uzatvorenia dohody o uzatvorení splátkového kalendára a uznaní záväzku ako konanie, ktoré je v rozpore so zžitými tradíciami a ktoré vykazuje zjavné znaky diskriminácie alebo vybočenia z pravidiel morálky uznávané pri poskytovaní služby. Týmto konaním došlo privodeniu ujmy spotrebiteľovi odporcom. Dohoda o uznaní dlhu nespĺňa náležitosti platného právneho úkonu v zmysle ust. § 34 ods. 1, ust. § 37 ods. 1, ust. § 39 OZ, pretože odporcovia podpísaním dohody nemali vedomosť aké dôsledky môže táto dohoda pre nich privodiť. Takýto úkon nie je skutočným slobodným prejavom vôle účastníka dohody a nemôže vyvolať ním sledované následky, pretože odporcovia nemali premlčania. Navrhovateľ dal podpísať odporcom aj uznanie dlhu a tým docielil pre seba výhodnejšie postavenie.

Navrhovateľ ako účastník aj iných sporov, v ktorých vystupuje na strane navrhovateľa predkladal obdobné dohody o uznaní záväzku, ktoré opätovne inicioval a zasielal dlžníkom z dôvodu priznania nárokov, ktoré by boli bez tejto dohody premlčané (napr. konanie vedené na OS v Nitre č.k. 9C 40/2012 a iné). Konanie navrhovateľa, spočívajúce v zaslaní dohody odporcom v 1. a 2. rade na podpis, nevykazuje znaky čestnosti, zvyklosti a praxe, navrhovateľ týmto spôsobom využíva najmä omyl, lesť, nevedomosť spotrebiteľa a tým dochádza k výraznej nerovnosti zmluvných strán a k porušovaniu zmluvnej slobody. Postup navrhovateľa v súvislosti s uzavretím dohody je neštandardným, možno mať vážne pochybnosti, že skutočný prejav vôle odporcov nezodpovedá obsahu dohody a že odporcovia sa cítili v postavení slabšej strany, ktorá nevedomujúc si obsah dohody ju následne podpísala. Navrhovateľ mal Dohodu obsahujúcu aj vyhlásenie uznania záväzku vopred pripravenú s cieľom dosiahnuť na úkor nevedomosti odporcov uznanie dlhu s cieľom predĺženia premlčacej doby, pričom odporcovia nemali vedomosť a ani vôľu také vyhlásenie urobiť, až v konaní sa vzhľadom na vyjadrenie vedľajšieho účastníka oboznámili s inštitútom premlčania, čo bolo súdu zrejme z postoja. Takéto konanie navrhovateľa je treba považovať za nekalú obchodnú praktiku v zmysle ust. § 8 ods. 4 zák. č. 250/2007 Z.z. o ochrane spotrebiteľa a akúto praktiku vyhodnotil ako nedovolenú, dôsledkom čoho je potom absolútna neplatnosť posudzovanej dohody.

Nakoľko je predmetná dohoda neplatná, nárok navrhovateľa zo zmluvy o úvere je premlčaný ohľadne splátok do 31.3.2010, pretože návrh bol podaný dňa 21.3.2013 a dňom 21.8.2012 bola vyhlásená mimoriadna splatnosť poskytnutého úveru, ktorý by inak mal byť splatný až dňa 20.11.2014. Argumentáciu vedľajšieho účastníka, spočívajúcu v tom, že banka nemohla postúpiť pohľadávku nebanke pred zosplatením, súd nepovažuje za správnu a poukazuje na ust. § 92 ods. 8z.č. z.č. 483/2001 Z.z. o bankách a o zmene a doplnení niektorých zákonov, podľa ktorého, banka môže svoju pohľadávku zodpovedajúcu tomuto peňažnému záväzku postúpiť písomnou zmluvou inej osobe, a to aj osobe, ktorá nie je bankou (ďalej len „postupník“), aj bez súhlasu klienta.

Na základe uvedeného súd priznal navrhovateľovi sumu uvedenú vo výrokovej časti tohto rozhodnutia, ktorá podľa názoru súdu nie je premlčaná, t.j. od 14.2010 do novembra 2014 vrátane 56 plátok po 130,12

€ = 7.286,72 €, navrhovateľ zosplatnil úver oznámením zo dňa 21.8.2012. Navrhovateľom vyčíslené úroky z omeškania a poplatky ku dňu 31.3.2014 sú premlčaná s poukazom na 3 ročnú premlčaciu dobu.

Súd priznal aj úrok z omeškania podľa ust. § 517 Občianskeho zákonníka v súlade s § 3 ods. 1 Nariadenia vlády č. 87/1995 Zb. v znení účinnom do 31.01.2013, ktorý požadoval od dátumu 12.9.2012, avšak z istiny, ktorú súd navrhovateľovi priznal, ktorá nie je premlčaná a uvedenú sumu súd povolil odporcom splácať v mesačných splátkach po 100,-€ podľa ust. § 160 O.s.p. a to vzhľadom na majetkové pomery odporcov, počnúc prvou splátkou v mesiaci nasledujúcom po právoplatnosti tohto rozsudku.

Vo zvyšku súd návrh navrhovateľa zamietol.

O trovách konania súd rozhodol podľa § 142 ods. 2 OSP a to vzhľadom na pomer úspechu a neúspechu v konaní tak, že žiadne z účastníkov nemá právo na náhradu trov konania.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku možno podať odvolanie do 15 dní od jeho doručenia na Okresný súd Nitra.

V odvolaní sa má popri všeobecných náležitostiach (§42 ods. 3) uviesť, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, v čom sa toto rozhodnutie alebo postup súdu považuje za nesprávny a čoho sa odvolateľ domáha.

Odvolanie proti rozsudku alebo uzneseniu, ktorým bolo rozhodnuté vo veci samej, možno odôvodniť len tým, že

v konaní došlo k vadám uvedeným v § 221ods. 1,

konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,

súd prvého stupňa neúplne zistil skutkový stav veci, pretože nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,

súd prvého stupňa dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,

doteraz zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú tu ďalšie skutočnosti alebo iné dôkazy, ktoré doteraz neboli uplatnené (§ 205a),

rozhodnutie súdu prvého stupňa vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda a dôvody odvolania môže odvolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na odvolanie.